

НАШЕ СОНЦЕ

Декември, 2013

МКД „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ КРАЊ, СЛОВЕНИЈА

Број 17

НАШЕ СОНЦЕ

Етно - фолк 2013 повторно одржан во летниот театар Khislstein

Ликовна колонија, Крањ 2013

Изложба на Боге Димовски во рамките на фестивалот *Среќавања* 2013

Прешерново оро 2013, втор дел: ПЕСНА - СЛИКА - МУЗИКА

Фолклорна секција: гостувања

Športna секција: aktivnosti

Содржина

- 3** Етно-фолк 2013
- 9** Фолклорна секција: гостувања
- 11** Ликовна колонија, Крањ 2013
- 12** Галерија Св. Кирил и Методиј: изложба на маг. Боге Димовски
- 13** Uvodni nagovor dr. Ilije Dimitrievskega ob 10. obletnici delovanja EHYUMAK
- 16** Завршна вечер на Прешерново оро 2013
- 19** МКД Св. Кирил и Методиј е добитник на признание од Претседателот на Република Македонија, Ѓорге Иванов
- 20** Дополнителна настава по македонски јазик: активности
- 21** Пред празнични активности
- 22** Športna sekcija: aktivnosti

Наше сонце

Издавач на весникот:

МКД „Св. Кирил и Методиј“ Крањ

Адреса: Савска цеста 34, Крањ, Словенија

Весникот излегува два пати годишно

Весникот е бесплатен.

Тираж 300 примероци

Автори на весникот:

Сандра Газинковски

Весна Алексова

Ивица Боболински

Елена Минчевска - Бабачев

Игор Захариев

Дизајн и техничко уредување:

Игор Захариев

Вовед

Почитувани читатели!

Воведната страна на весникот Наше сонце, обично е наменета за набројување на настаните кои се опфатени во тековниот број на весникот. И ова, 17^{то} по ред издание на весникот изобилува со настани. Централен настан е 15. ЕТНО-ФОЛК, КРАЊ 2013, кој годинава повторно се одржа во летниот театар во Khislstein. Пред почетокот на фестивалот, фолклорните групи продефилираа по стариот дел на Крањ и на кратко се претставија на Мајстровиот плоштад. Не изостанаа и другите настани, како што се ликовната колонија во организација на друштвото, ликовните изложби, настапите на фолклорните групи и спортските активности на фудбалската екипа. Завршната вечер на проектот Прешерново оро 2013, која се одржа во терминот кога се слави роденденот на Франце Прешерн и кога Градска општина Крањ го слави својот празник, исто така изобилуваше со богати содржини.

Доказ дека друштвото работи во насока на зачувување и афирмирање на македонските историски, културни и духовни традиции и вредности, и дека има придонес кон унапредувањето на пријателските односи и соработката со Република Словенија е признание од Претседателот на Република Македонија, Ѓорге Иванов.

Електронската форма на весникот е достапна на нашите интернетни страни:

www.mkd-kim.si и

www.mkc-kranj.si

Од уредниците

Етно-фолк 2013

Гордост, чувство на длабоко задоволство или сатисфакција како резултат на сопствените достигнувања, квалитети, посесии или нешто слично со кои сме тесно поврзани. Гордост, тоа за нас претставува 15^{-ТИОТ} оддржан ЕТНО-ФОЛК фестивал. Се гордееме што во минатото сме направиле успеси кои нè бодрат, да и денес и во иднина продолжиме со истите.

Успех, да! Успех е да на едно место, на една сцена се соберат 12 различни, навидум исти фолклорни групи. Различни по националност, старост и носии, но со ист дух, значајна цел. Велат, не е важно колку си стар, туку како се чувствувааш во срцето, во душата. Кога во час и половина ќе си сведок на музика и игра, границите се претесни! Не си дозволувааш да речеш овие припаѓаат таму или онаму - сите се исти, иста мисла, говор, слика, впечаток. Песната, играта, јазикот претставуваат од каде си, од каде доаѓаш, за што живееш!

Какво е само чувството да си сведок на плеада различни носии, кореографии и инструменти. Дванаесет фолклорни

друштва, македонски, словенечки, српски, хрватски и бошњачки во духот на Словенија со игра и песна како везилка која ткае се преплетуваа по тесните улички низ јадрото на стариот град Крањ.

На големата сцена на отворениот театар Кизелштајн, оддека „Јано Јанке Кумановке“. Сплетот игри од Источна Македонија, китка од ора, сплет кој фасцинира со својата извонредност брзина и умешност на изведувачите. Носиите се колоритни, а изведувачите весели и насмеани. Осоговско - пијанечкиот дел на Македонија ...

Седиш на столче, во летниот театар Кизелштајн, Крањ, да! Република Словенија и туку наеднаш морници ... и се навраќаш на приказните од баба ти, дедо ти, од нивните баби и дедовци ... стари носии, невестински, за на вода, за на чешма, овчарските песни и обичаи, испраќачките на печалба, жнеачките на лето, лазаренките пред Велигден ... и си викаш каква уметност! Навистина!

Навистина, присуствувааш на фолклорен уметнички преплет од приказни, музика, танци, легенди, историја, верувања, обичаи и сè она што го опфаќаат културата, подкултурата и традицијата на еден народ.

Доживување, фино спакувано претставено на сцена, едноставно мевлем за душата. А-капела од женски гласови, нивната поставеност во отворен круг, забележителна поставеност на рацете, со изглед на спокој и достоинство, елганција, такт во 7/8 и лесни чекори те враќаат во едно време. Жената претставува нешто свето! Изворна убавина, грациозност, а воедно борбеност и самодоверба.

Како временска машина, седиш на столче и се возиш по Белградскиот мал пазар, гледаш дуќанџии, моми и ергени ... па те префрлува на сосема други емоции, обичаи од Санџак! Низ мали сокачиња низ Сараево! На сред село тапан чука во Скопска Црна Гора ... Прекрасни времиња, емоции и прикази.

Громогласниот аплауз те враќа во реалност!

МКД Св. Кирил и Методиј, Крањ
Кореографија: Игри и сплетови од Источна Македонија
Кореограф: Џевад Абаз

Младинско, академско и ветеранско фолклорно друштво **АКУД Коло, Копер**

Младинска фолклорна група: „Оган гори во планина“ песни и игри од Бела Паланка, Србија

КУД Севдах, Љубљана

Кореографија: Рахманово оро „Бошњачки игри од западна Босна“

Автор: Изета Хоџиќ

Танци кои се играле во 19^{-ТИОТ} век, без инструменти. Женска пејачка група пеела песни, а играорците сами изведувале танци и игри. Танците се изведувале на друштвени средби или дома.

МКД Илинден, Јесенице (младинци)

Кореографија: Повардарие

Кореографијата е преплетена од игри од околинето на главниот град на Р. Македонија, Скопје како и околината по текот на реката Вардар. Кореографијата е од непознат автор, инспирирана од попладневниот одмор на младите по напорната работа на поле. Се покажува силен дух на селанецот како и неговата енергија и креативност да си го направи животот полесен. Компонента од неколку различни соло изведби на изведувачите и нивната група како дел од играта. За време на истата играорците пеат песни од Повардарието. Кореографијата е брза, силна и ефективна. Носиите се едни

од најубавите и најбогатите во Македонското фолклорно богатство. Рачно направени и колоритни.

СКПД Свети Сава, Крањ

Кореографија: На сред село тапан чука, игри и песни од Скопска Црна Гора

Автор: Данијел Вучичевиќ

Иако опкружени со многу народи, Србите како народ на истиот простор успеале да го зачуваат својот јазик, култура и обичаи. СКПД Свети Сава се претстави со сплет игри и песни од Скопска Црна Гора под името „На сред село тапан чука“, со која на годишното првенство во српски фолклори ја освоија златната плакета и наградата за најоригинална носија.

МКД Охридски бисери, Нова Горица

Кореографија: Лазаренки, кореограф: Цевад Абаз

Лазаров ден, Лазарева сабота и Цветници деновите пред Велигден, девојки накитени со цвеќиња пеат посебно свечени песни.

Стилизирана женска игра која се изведува во оригинална женска носија од пределот Бојмија. Играта е инспирирана од христијанскиот празник „Воскресение Лазарово“ или „Лазарева сабота“, ден пред Цветници. Овој празник се слави една недела пред големиот христијански празник Велигден, односно во последната сабота од големиот пост. За време на овој празник организирани женски групи составени од млади девојки ги посетуваат сите куќи по ред во селото притоа пеат и играат Лазарски песни и ора. За секој член од семејството се пее посебна песна. Кореографијата е инспирирана од регионот на селата Петрово и Миравци. Во оваа сценска адаптација се претставени две групи на т.н. Лазаренки кои се надигруваат и натпејуваат за подоцна да се спојат завршувајќи ја играта во една весела и разиграна атмосфера.

АКУД Коло, Копер

Ветеранска фолклорна група: Мештански танци од Белград во периодот од 19^{-ТИОТ} век.

КШД Санџак, Љубљана

Кореографија: „Игри од Санџак“

Друштвото има 45 членови во две групи. На 15^{-ТИОТ} Етно-фолк се претстави младинската група. Кореографијата претставува сплет игри и песни од Санџак.

КУД Илинден, Јесенице (ветерани)

Кореограф: Тодор Стоименов

Културно друштво Брдо, Крањ

Кореографија: „Пошла Румена рано на вода“, игри и песни од Димитровград
„Фолклорот е животот, сè друго е маленкост“ - Милан Гламочанин

МКД Св. Кирил и Методиј, Крањ

Кореографија : „Посеље“

Мешана игра од долни Полог, марица, ајдучко и ситна циганчица, песни: „Распукала Шар Планина“, „Што ме боли глава“.

Хрватско културно друштво Меѓимурје, Љубљана

Кореографија: „Таму при нашата стара Мура“, кореограф Фрањо Магаш
Преку песни и игри, носталгија и тага по реката Мура.

Реката Мура се нарекува и црна река. Била муза за многу поети. Едни ја опејувале, други ја проколнувале. На нејзините брегови се случиле многу љубовни приказни, на некои им била среќа на други судбина. Многу дава но многу и зема! Многу од опеаните приказни се тажни и бавни, полни со носталгија исто како и нејзиниот тек.

МФГ Калина / ШКД Модрин, Љубљана

Кореографија: *Ова е село, Ситен камен и Чамче*

1. дел: Женска А-капела, две македонски народни песни

2. дел: Женско чамче е женско оро од подрачјето на Демир Хисар и Битола во Република Македонија. Ритамот е 7/8, се игра во отворен круг со значителна поставеност на рацете. Изразот на лицата на девојките е сериозен, а истовремено покажува спокој и достоинство, така што ја нагласува елеганцијата и држењето на телото и корациите.

Музика: Ансамбл Танец, Скопје

Кореограф: Анета Димитриевиќ

Младинско, академско и ветеранско фолклорно друштво **АКУД Коло,**

Копер

Академска фолклорна група:
„Белградски мал пазар“ игри и песни од околината на Белград.

МКД Св. Кирил и Методиј, Крањ | МКД Илинден, Јесенице | МФГ Калина, Љубљана

Кореорафија: Игри и песни од Малешевска

Играта е инспирирана од богатата фолклорна традиција од Малешевскиот крај. Во неа се вклучени ората: „Беровка“, „Испајче“, „Пантево“, „Малешевка“ како и обработка на песната „Јана тенка малешевка“. Во играта е доловен драмскиот момент на додворување, а истата се изведува во традиционална носија од регионот на Малешево.

Фолклорна секција: гостувања

29.06.2013: Настап на детската фолклорна група во Нова Горица

При поделувањето на свидетелствата на учениците кои посетуваат дополнителна настава по македонски јазик во културната програма со песната *Девојченце, девојченце* и со игра составена од ората *Буфчанско*, *Пајдушко* и *Црногорка* се претстави детската фолклорна група на нашето друштво.

21.09.2013: Настап на детската фолклорна група на фестивалот Razigrani tabančiči

Детската фолклорна група настапи на фестивалот *Razigrani tabančiči*, во организација на КПШХД Вук Караџиќ од Радовљица. Настапот го започнаа девојчињата со песната *Девојче бело црвено* и орото *На трипати*, потоа им

се придружија и момчињата и заедно ги одиграа *Буфчанско*, *Пајдушко* и *Црногорка*.

08.09.2013: Настап на детската фолклорна група на традиционалната Богородична средба

23.11.2013: Настап на детската фолклорна група на 29. Словенечки саем на книгата во Цанкаревиот дом во Љубљана

30.11.2013: Настап на детската фолклорна група на завршната вечер на Прешерново оро, Крањ 2013

05.07.2013: Настап на возрасната фолклорна група на фестивалот ALTSTADTFEST FELDKIRCHEN

Фестивалот е во организација на Заводот за туризам на град Feldkirchen, а како соорганизатор се јавува г-ѓа Билјана Томов.

И годинава започнавме со дефиле по улиците на градот, а потоа следуваше настап на централниот плоштад каде имавме чест да го отвориме фестивалот. Настапивме со сплетот *Источна Македонија*, по што следеше бучен аплауз од страна на домаќините и туристите.

19.10.2013: Настап на возрасната фолклорна група на фестивалот Разиграна младост

На фестивалот *Разиграна младост*, кој се одржа во Церкље, во организација на српското друштво Брдо, премиерно со сплетот *Ѓурѓовден* и во придружба на новоформируваниот оркестар на друштвото (Методи Златков, Милан Соколов, Оливер Илиевски, Елена Минчевска-Бабачев, Ацо Ѓонески и Димитри Илиевски) се претстави возрасната фолклорна група.

02.11.2013: Настап на оркестарот на изворни инструменти на Фолклорните денови во Јесенице

На овогодишните *Фолклорни денови* за прв пат се претстави оркестарот на изворни инструменти на МКД Св. Кирил и Методиј, во состав: Милан Соколов - гајда, Методи Златков - тамбура и Ацо Ѓонески - тапан. Претставија сплет на ора и песни од Осоговијата.

08.11.2013: Настап на детската и возрасната фолклорна и музичката група на Регионалното среќавање во Камник

Оваа година за организатор на Регионалното среќавање на малцинствата во Словенија беше избрано претставништвото на Јавниот фонд за културни дејности во Камник. Нашата фолклорна група за прв пат се претстави во двојна улога, настапувајќи со детската и возрасната група. Првите настапија со песната *Девојче, бело црвено* и ората *Буфчанка* и *Црногорка*. Другите го изведоа на сцена верскиот обичај *Ѓурѓовден*.

15.11.2013: Настап на детската фолклорна група на Детската фолклоријада во Љубљана

Српското друштво КУД Младост од Љубљана секоја година организира детски фестивал - *Otroška folklorijada*. И годинава како гостин се претстави детската група со ората *Буфчанка* и *Црногорка* и песната *Девојче бело црвено*. Ги придружуваше оркестарот на изворни инструменти.

24.11.2013: Настап на возрасната фолклорна група во Копер

Со големо воодушевување ја примивме поканата за настап во Копер на фестивалот *Со музика и песни до Балканот*, чиј организатор е АКУД *Коло* од Копер. Возрасната група се претстави со сплетот *Ѓурѓовден* во придружба на мешаниот оркестар на друштвото. Настапот се одржа во Градскиот театар во Копер.

*Катарина Герасимова, Даниел Ефремов,
Методи Златков*

Ликовна колонија, Крањ 2013

Во периодот од 26.7. до 28.7.2013 година во просториите на Македонскиот културен центар во Крањ, под водство на доц. маг. Боге Димовски се одржа ликовна колонија, на која зедоа учество 9 сликари од Крањ и околината: Бони Чех, Нејч Слапар, Боге Димовски, Змаго Пухар, Франц Бештер, Ирена Јерас Димовска, Мито Гегич, Тина Добрајц и Анамарија Димовска.

Учесниците на ликовната колонија ги

изложија своите дела на ликовната изложба во галеријата Св. Кирил и Методиј, која беше отворена на 29.8.2013

година. На отварањето на изложбата присуствуваше градоначалникот на Градска општина Крањ, г-динот Мохор Богатај, кој по воведниот говор, свечено ја отвори истата.

Културната програма ја збогати настапот на детската фолклорна група на друштвото.

Галерија Св. Кирил и Методиј: изложба на маг. Боге Димовски

Ликовното друштво Крањ, со официјално отварање на 16.10.2013 година, го организираше меѓународниот фестивал Среќавања 2013, со поднаслов црно и бело. На повеќе места во Крањ и околината, свои дела изложуваа словенечки и странски сликари. Меѓу изложувачите беше и доц. маг. Боге Димовски, кој покрај двете групни изложби во галеријата на Градска општина Крањ и изложбениот павилјон Југовиц во Сподње Битње, имаше самостојна изложба со гости во галеријата Св. Кирил и Методиј. Негови гости беа Ирена Јерас Димовска, Мира Наробе и Метка Ерзар.

Изложбата беше свечено отворена на

18. октомври, кога краток говор одржаа претседателот на МКД „Св. Кирил и Методиј“, г-динот Игор Захариев и ликовниот уметник маг. Клаудиј Тута, кој е и соорганизатор на овој меѓународен фестивал, како и изложувачот, доц. маг. Боге Димовски. Говорниците упатија пофални зборови за делата и работењето на сликарот. Во културната програма со didgeridoo абориџинска музика на инструменти направени од стари рѓосани цевки се претставија Борис Облак и Матеј Плестењак, кои со необичниот звук го привлекоа вниманието на насобраната публика.

Програмата ја водеше Сандра Газинковски.

Uvodni nagovor dr. Ilije Dimitrievskega ob 10. obletnici delovanja EXYUMAK

EXYUMAK ZVEZA ZVEZ KULTURNIH DRUŠTEV EXYUMCO k o n s t i t u t i v n i h narodov in narodnosti nekdanje SFRJ v Sloveniji

10. OBLETNICA DELOVANJA EXYUMAK

Okrogla miza "Kdo so manjšine v Republiki Sloveniji?" dne, 24.10.2013 v Cankarjevem domu-Štihova dvorana, Ljubljana ob 18. uri

Uvodni nagovor Dr. Ilije Dimitrievskega, predsednika Zveze zvez KD Slovenije

Spoštovani!

Exelencije; Ivan Milić, Igor Popov in Aleksandar Radovanović ambasadorji Črne gore, Makedonije in Srbije,

drugi predstavniki diplomatskega zbora v RS, člani Sveta vlade za vprašanja narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji

predstavniki kulturnih društev EXYUMAK populacije v R Sloveniji

vsi udeleženci današnje prireditve ob 10. Obletnici ustanovitve Koordinacije in njene naslednice Zveze zvez kulturnih društev konstitutivnih narodov in narodnosti nekdanje SFRJ v Sloveniji.

Zveza zvez kulturnih društev konstitutivnih narodov in narodnosti nekdanje SFRJ v Sloveniji letos praznuje 10. obletnico organiziranega delovanja.

V tem uvodnem nagovoru želim podčrtati nekatere ključne cilje in dogodke njenega delovanja.

Po osamosvojitvi Slovenije z Zakonom o

društvih je bila omogočena samoorganizacija številnim pripadnikom drugih narodnosti nekdanje skupne države SFRJ in njihovim potomcem v obliki kulturnih društev z osnovnimi cilji ohranitve, jezika, običajev in kulturne identitete v novi državi. Tako so v devetdesetih letih nastala številna kulturna društva Albancev, Bošnjakov, Hrvatov, Makedoncev, Srbov in Črnogorcev, ki so se pozneje povezale v Zveze kulturnih društev.

Ob naši 10. Obletnici delovanja Člani Zveze zvez med ključne dogodke štejemo:

Sodelovanje pri raziskovalni nalogi dr. Vere Kržišnik Bukič o položaju Albancev, Bošnjakov, Hrvatov, Makedoncev, Srbov in Črnogorcev. To sodelovanje traja še danes.

Za lažjo uveljavitev svojih programov v razmerju do države in njenih institucij so se naša društva leta 2003 preko nacionalnih Zvez kulturnih društev povezala v t. i. Koordinacijo EXYUMAK in pozneje tudi na podlagi Zakona o društvih v Zvezo zvez kulturnih društev konstitutivnih narodov in narodnosti nekdanje SFRJ v Sloveniji (skrajšano Zveza zvez kulturnih društev Slovenije).

Sporazum o ustanovitvi Koordinacije dne, 17.9.2003 so podpisale Zveze kulturnih društev: Albancev, Bošnjakov, Hrvatov, Makedoncev, Srbov in Črnogorcev.

Slovensko javnost smo seznanili s t.i. JAVNO POBUDO o ustavnem priznanju naših manjšinskih skupnosti z utemeljitvami, ki smo jo predstavili na Okrogli mizi komisije za boj pro-

ti rasizmu in nestrpnosti (ECRI) pri Svetu Evrope v Unionski dvorani, 14. Oktobra 2003 v Ljubljani.

Mediji in javnost so našo pobudo spregledali z izjemo Mladine, ki jo je na kratko povzela. Tudi prvi poskusi navezav stikov z vidnimi predstavniki politike in državne uprave, z izjemo Ministrstva za kulturo so ostali brez odzivov.

Zato se je predsedstvo Koordinacije EXYUMAK odločilo za ustanovitev Zveze zvez kulturnih društev Slovenije v obliki pravne osebe za lažje komuniciranje z državnimi in političnimi organi Republike Slovenije.

Ustanovna skupščina Zveze zvez KD Slovenije je bila 13. maja 2006 v Ljubljani.

Leta 2007 je Slovenijo tretjič obiskala Evropska komisija za boj proti rasizmu in nestrpnosti (ECRI) pri Svetu Evrope in v svojem poročilu zapisala, da mora Republika Slovenija ustrezno rešiti manjšinsko vprašanje v Sloveniji živčih pripadnikov narodov in narodnosti nekdanje skupne države SFRJ v R Sloveniji.

Največ pripravljenosti za sodelovanje so pokazali na Ministrstvu za kulturo in Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, vendar smo vedno znova ugotavljali, da ni ustreznih zakonskih podlag za konkretne aktivnosti za izboljšanje položaja.

Nadaljevali smo stike s Predsedniki države, Vlad RS, Predsedniki Državnega zbora in predstavniki političnih strank, ki so nas sprejeli na pogovore ter jih seznanili z našimi pričakovanji in cilji zapisanimi v Sporazumu in Statutu o ustanovitvi Zveze zvez kulturnih društev Slovenije.

Organizirano smo se udeleževali skoraj vseh prireditvev na področju ureditve zahtev in problematike narodnostnih manjšin, bodisi kot organizatorji ali pa z drugimi organizacijami civilne družbe. Šele leta 2010 smo naleteli na pripravljenost Poslanske skupine socialnih

demokratov ter poslancev g. Mirana Potrča in g-pa Janja Klasinc za izvedbo parlamentarne pobude v obliki Deklaracije Republike Slovenije o položaju narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji.

Deklaracija je bila sprejeta v Državnem zboru Republike Slovenije 1.2.2011 z 63 glasovi in 3 vzdržanimi od 72 prisotnih poslancev. Deklaracijo so podprli poleg vladnih strank še nekatere opozicijske stranke in Stranka Socialni demokrati Slovenije v celoti.

Rezultat pogovorov z državo in Vlado Slovenije je bila ustanovitev Sveta pri Vladi Slovenije v letu 2011, ki je imel le dve seji v času mandata predsednika Vlade Boruta Pahorja. V naslednjem mandatu predsednika Vlade RS Janeza Janše za je bil Svet ukinjen.

S sklepom Vlade mag. Alenke Bratušek je bil 28. avgusta letos. Za predsednika Sveta je določen dr. Aleš Črnič, državni sekretar na Ministrstvu za kulturo. Konstitutivna seja Sveta se je odvila minuli četrtek, 17.10.2013.

Cilji Zveze zvez ostajajo isti, kot so zapisani v Sporazumu o ustanovitvi Zveze zvez, med njimi je najpomembnejši cilj **ustavno priznanje položaja manjšin** za vse državljane Slovenije, ki so pripadniki nekdanje skupne države. Ne moremo se sprijazniti s statusom t.i. prišlekov, ker smo v resnici produkt razpada skupne države. Ocenjujemo, da je priznanje statusa manjšine ključni pogoj za pripravo drugih

zakonskih in podzakonskih aktov za uveljavljanje posebnih kolektivnih pravic pri ohranitvi: jezikov, kulture, dostopa do javnih medijev, politične participacije in dostojanstva omenjene skupine državljanov Republike Slovenije.

Danes v Sloveniji deluje preko 70 takih kulturnih društev, ki programsko aktivno podpirajo ohranitev kulturne dediščine pripadnikov konstitutivnih narodov nekdanje skupne države v Republiki Sloveniji.

O makedonski skupnosti v Republiki Sloveniji bom podal nekaj značilnosti:

V Sloveniji na področju kulture deluje 11 kulturnih društev in so locirani v vseh večjih mestih: Ljubljani, Mariboru, Kranju, na Jesenicah, Celju, Kopru-Izoli in Novi Gorici ustanovljena po letu 1992. Večina je še zelo aktivnih.

Zveza makedonskih kulturnih društev v R Sloveniji je bila ustanovljena leta 1994 in šteje osem članic.

Od leta 1993 v Sloveniji deluje Šola dopolnilnega pouka o makedonskem jeziku, kulturi, zgodovini in zemljepisnih značilnostih na osnovi Dvostranskega dogovora med državama Makedonije in Slovenije. Makedonija pokriva stroške učitelja Slovenija pa stroške prostorov v okviru lokacijsko najbližje osnovne šole.

Članice Zveze MKD v Sloveniji organiziramo

in se aktivno udeležujemo več kot 40 kulturnih prireditev letno. Dve društvi imata status društva v javnem interesu, ki ga je podelilo MK Slovenije. Izredno in prepleteno je sodelovanje z drugimi društvi na ravni lokalne skupnosti in članic EXYUMAK-a.

Zelo tesno je vzpostavljeno sodelovanje z društvi v matični domovini in z Ambasado R Makedonije v R Sloveniji.

V Ustavi R Makedonije je rešeno vprašanje priznanja kot narodne manjšine za številne manjšinske skupnosti z znatnim številom državljanov in izraženimi potrebami po ureditvi njihovega statusa. Diplomatski predstavniki R Makedonije so vedno zelo pozitivno ocenjevali vzpostavljene odnose z R Slovenijo. Take ocene podpirajo številne meddržavne sporazume podpisane med državama, med njimi tudi sporazum o dopolnilnem pouku makedonskega jezika.

Makedonska skupnost se pri svojem delovanju srečuje s podobnimi problemi, kot vse druge manjšinske skupnosti v Sloveniji, ki so nastale po razpadu skupne države. Zato Zveza MKD v RS že ves čas aktivno podpira vsa prizadevanja zapisana v Sporazumu o ustanovitvi Zveze zvez kulturnih društev Slovenije.

Ob 10. obletnici Zveze zvez si želim da bili uspešnejši kot v minulem desetletju in da bi s strpnim dialogom dosegli bistveno večji napredek v razumevanju naše manjšinske problematike na strokovni in politični ravni.

Današnja okrogla miza v tej prelepi Štihovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani s pomenljivim naslovom "KDO SO NARODNE MANJŠINE V REPUBLIKI SLOVENIJI" na bi pomembno prispevala k razumevanju te problematike. Gospodarska in politična kriza ne sme biti izgovor za ne reševanje tega, za nepriznane manjšine, zelo perečega vprašanja.

Завршна вечер на Прешерново оро 2013

Со традиционалната манифестација „Прешерново оро 2013“, Македонското културно друштво Св. Кирил и Методиј од Крањ, и годинава се вклучи во одбележувањето на роденденот на најголемиот словенечки поет др. Франце Прешерн и одбележувањето на празникот на Градска општина Крањ. Со сплет од македонски песни и ора, најмладите членовите на фолклорната група ја отворија културната вечер. Петнаесет минутниот настап на младите фолклористи ја воодушеви публиката. Македонските народни инструменти, македонската песна и оро, одиграно од нежните детски нозе, допреа до македонското срце, до неговите корени, вера и традиција.

Дел од културната програма, беше и литературното читање со македонскиот

поет Иван Антоновски. Водењето на литературната вечер и беше препуштено на доцент др. Намица Субиото, која во чист македонски јазик накратко го претстави младиот и амбициозен поет Иван Антоновски. Роден е во Скопје 1990 година. Автор е на неколку збирки песни и едно прозно дело. Литературната вечер беше добро место за промоција на неговата најнова збирка песни, со наслов *Крикови од неускопан гроб*. „Дојден сум во Крањ, да го промоворам моето поетско

творештво. Ја поздравувам тенденцијата на МКД Св. Кирил и Методиј, секоја година да промовира млади македонски автори. Чест и задоволство ми беше што токму јас добив покана да бидам гостин во еден друг културен простор, но сепак меѓу своите. Ова за мене е една нова публика, на која ѝ е потребна информацијата за она што се случува во македонската култура и македонската современа книжевност“, истакна поетот Антоновски. Престојот во Република Словенија, поетот го искористи и на Филозофскиот факултет во Љубљана, каде во рамките на семинарот по македонски јазик и литература одржа предавање на тема *Најновата развојна етапа во современата македонска книжевност*. Како што самиот рече пријатно е изненаден од посетеноста и заинтересираноста на словенечките

студенти. Иван Антоновски за своите дела неколку пати е наградуван, од 2009 година е и член на Друштвото на писатели на Македонија.

Во културната програма на приредбата Прешерново оро 2013 се претстави и вокалната група Пелла. Со нивните песни ја разбудија носталгијата до татковината, до родната грутка. Настапот на Пелла, го збогати и рецитаторот Мишо Србаковски, кој со силниот македонски збор, пропратен со патриотизам ја разбуди љубовта до татковината. Ги отвори срцата, го опиша печалбарскиот живот, кој сè

уште е присутен во Македонија. Вокалната група Пелла ја сочинуваат три женски вокали: Весна Младенова, Мајда Пездирец, Метода Постолски Кошир и машкиот вокал, академскиот музичар Љубен Димкароски. „Името на групата потекнува од третата античка престолница на Македонија, а го носиме со цел да ја афирмираме нашата татковина, ја негуваме македонската песна, а таа е личната карта на секој народ. Пееме македонски комитски, револуционерни и љубовни песни. Основна ориентација ни е мелодичноста на песната и

нејзиниот текст. Досега сме имале повеќе од шестотини концерти“, истакна господинот Димкароски.

Во рамките на манифестацијата беше поставена и ликовна изложба. Овој пат ѕидовите на ликовната галерија на МКД Св. Кирил и Методиј ги красеа уметничките дела на Јака Бонча, професор на Факултетот за Архитектура на Љубљанскиот универзитет. Изложбата од компјутерски графички дела на хартија, во црно-бел контраст, има уредени геометриски форми. Уметникот користи убави естетско поедноставени геометриски ликови, кои се близу до графичкото книжевно обликување, напиша во ликовната критика магистер Боге Димовски. Јака Бонча е роден 1962

година во Љубљана. Досега за својот труд е повеќе пати наградуван. Културната програма во која беа вклучени двете култури, двата јазика, посетители од двете националности, успешно беше реализирана. Присутните имаа можност едни да се потсетат, другите да ја пробаат и македонската кулинарика која надалеку е позната.

МКД Св. Кирил и Методиј е добитник на признание од Претседателот на Република Македонија, Ѓорге Иванов

На 25. и 26. јули годинава во хотелот Александар Палас во Скопје се одржа Четвртата годишна конференција на иселенички организации. Главни теми на конференцијата беа: а) чување и негување на македонскиот јазик и култура како и јазикот и културата на припадниците на заедниците во Република Македонија кои не се мнозинство и поддршка на конкретни проекти и активности на иселениците и иселеничките организации од страна на надлежните државни органи; б) државјанство и избирачко право; в) организираност и поврзаност на иселениците од Македонија и нивните организации во светот и нивна соработка со Агенцијата за иселеништво на Република Македонија и други.

Вториот ден, пред свеченото затворање на Четвртата годишна конференција на иселенички организации, во Музејот на македонската борба за државност и самостојност, Претседателот на Република Македонија, Ѓорге Иванов, додели

признанија и одликувања на девет македонски организации од дијаспората и тринаесет поединци - припадници на македонската дијаспора. Меѓу добитниците беше и МКД Св. Кирил и Методиј од Крањ, добитник на *Повелба на Република Македонија* за особени заслуги и достигнувања во насока на зачувување и афирмирање на македонските историски, културни и духовни традиции и вредности, како и за придонес кон унапредување на пријателските односи и соработка со Република Словенија.

Дополнителна настава по македонски јазик: активности

Традиционално и на свечен начин по 18. пат, на 29.6.2013 година во просториите на средношколскиот дом во Нова Горица на учениците Македонци, кои редовно ја посетуваат дополнителната настава по македонски јазик и национално наследство на Република Македонија им беше соопштен и доделен постигнатиот успех од наставата.

На свеченоста, пред своите родители, претставници на македонски културни друштва од Словенија и други гости, со богата културна програма се претставија учениците од Козина-Хрпеље, Љубљана, Нова Горица и Крањ. По завршувањето на културната програма, успехот на учениците им го соопштија и поделија г-динот Марко Матовски, претседател на МКД Охридски Бисери од Нова Горица, аташето на Амбасадата на Република Македонија во Република Словенија, г-динот Љупчо Јаневски и г-динот д-р Илија Димитриевски, претседател на Сојузот на сојузите на културни друштва од экс Југославија во Република Словенија. Воедно учениците беа пофалени за постигнатите резултати во наставата и во фолклорните секции.

За време на есенските распусти, односно од 27.10. до 01.11.2013 година, дел од учениците кои ја посетуваат наставата по македонски јазик беа на научна екскурзија во Република Македонија. Посетени беа

Скопје и Југозападна Македонија, односно Тетово, Маврово, Реканскиот крај, општините Маврово - Ростуше, Струга, Охрид, Демир Хисар, Прилеп и Кичево. Нашите ученици исто така беа примени во резиденцијата на Водно, од страна на господниот Ѓорге Иванов, Претседател на Република Македонија. Покровител на оваа научна екскурзија

беше Министерството за Надворешни работи на Република Македонија.

Учениците кои ја посетуваат дополнителната настава во Љубљана и Козина-Хрпеље на 11.11.2013 година и на 20.11.2013 година, пред своите соученици и наставници ја претставија Република Македонија со нејзините културно - историски знаменитости, природните убавини и најголемите туристички дестинации во Македонија. На овие школски часови присуствуваа и господниот Благоја Настески, претседател на Сојузот на македонски културни друштва во Република Словенија, господниот Мирче

Иваноски, претседател на МКД „Македонија“ од Љубљана и госпоѓа Бронка Штраус, државен секретар за европски прашања во Министерството за образовани и спорт на Република Словенија.

Зекирија Шаиноски

Пред празнични активности

По повод новогодишните и божиќните празници, членовите на детската фолклорна група и учениците кои посетуваат дополнителна настава по македонски јазик учествуваа на неколку настани и приеми. Со кратка програма се претставија на последниот час по македонски јазик, учествуваа на приемот кај Амбасадорот на Република Македонија во Љубљана и учествуваа на приредбата во Македонскиот културен центар, кога ги посети и Дедо мраз.

Športna sekcija: aktivnosti

Nogometna ekipa MKD Sv. Ciril in Metod Kranj se je po slabšem nastopu na domačem turnirju, ki je bil prirejen v sklopu majskih dnevov, v nadaljevanju sezone kar dobro izkazala. Dosegali smo visoka mesta, a za najvišjo stopničko nam je smola kar nekajkrat prekrizala načrte, da smo ostali tik pod vrhom.

Junijski turnir na Jesenicah nam že tradicionalno skoraj vsako leto pusti dober vtis. Ekipa je bila v popolni postavi in zato smo ciljali na visoka mesta. Že v skupinskem delu sta naša ekipa in ekipa SKPD Sveti Sava Kranj izstopali po igri in na koncu smo oboji zaigrali v finalu. Po izenačenem in napetem dvoboju so bile razgrete glave igralcev razlog za nekaj konfliktnih situacij katere je še bolj spodbudil sodnik s svojimi spornimi odločitvami na igrišču. Vse se

je dobro izteklo in na koncu so sledili streli z bele točke, ki pa so nam do tedaj vedno, ko smo igrali v finalu, prinesle drugo mesto. Tudi tokrat ni bilo nič drugače. Poleg osvojenega drugega mesta je naš igralec David Gjeorgjiev prejel pokal za najigralka turnirja.

Po poletnem premoru sta sledila dva septembrska turnirja, ki sta bila odigrana v Preddvoru. Prvega je organiziralo KD Brdo, kjer se je zbralo zadosti ekip za skupinski del. Tam smo dosegli vse točke a v nadaljevanju izgubili obe tekmi, tako polfinale kot tekmo za tretje mesto. Že naslednji teden so se v organizaciji SKPD Sveti Sava udeležile samo tri ekipe. Poleg domačina in naše ekipe so sodelovali še nogometaši KD Brdo. Vsako moštvo je igralo dvakrat z vsakim in na koncu je za mesta odločala minimalna razlika v točkah. Pripadlo nam je zadnje, tretje mesto, poleg tega pa je naš igralec Milan Babić osvojil pokal za najvratarja. Turnir je osvojila ekipa KD Brdo. Po koncu turnirja smo ostali na skupnem druženju z domačini in povabljenimi gosti. Ob narodni glasbi so se odvijale različne družabne igre, kjer je bilo prisotno veliko smeha in zabave.

Oktobra je MKD Makedonija organizirala turnir v Ljubljani, ki je bil eden bolj napetih in dinamičnih. Ker nam je žreb določil težjo skupino smo v skupinskem delu trepetali do zadnje tekme za preboj v nadaljevanje. Uspelo nam je priti v finale, kjer so bili naši tekmeci zagreti domačini. Tekma je bila napeta vse do zadnje minute, ko je naš igralec, Ožbej Potočnik Lauko, s pravo bombo iz sredine igrišča uspel izenačiti rezultat na 3:3 po rednem delu. Končni scenarij vam je lahko že znan saj nam "loterija" po sedemmetrovkah ni še

nikoli prinesla prvega mesta in tako smo ostali "večno drugi".

Po zadnje zmage v tem letu smo se odpravili v Novo Gorico k domačinom MKD Ohridski biseri. Odšli smo samozavestni saj smo bili branilci naslova lanskega osvojenega turnirja. Po lepi in hitri igri je šlo gladko vse do finala. Tam pa naša ekipa ni imela sreče z zaključevanjem akcij in tako žoga ni hotela v gol. Z rezultatom 3:0 nas je zaslužno premagala mlada ekipa MKD Kočo Racin iz Kopra.

МКД „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ КРАЊ, СЛОВЕНИЈА
MKD "Sv. Ciril in Metod" Kranj, Slovenija

Адреса: Савска цеста бр.34, 4000, Крањ, Словенија (**Naslov:** Savska cesta 34, 4000 Kranj, Slovenija)

Телефони: +386 (0)40 166 882, +386 (0)40 572 785

Интернет страни: www.mkd-kim.si, www.mkc-kranj.si

E-mail: mkd.kranj@gmail.com

 <http://www.facebook.com/mkd.kim>

Донатори и покровителски организации

ДОНАТОРИ: Tabakum Export-Import d.o.o., Novo mesto | Biljana in Zoran Tomov - Avstrija | Makedonija trade d.o.o., Ljubljana | VINOJUG d.o.o., Šenčur | Zebra d.o.o., Kranj | Avtošola – Ekspert d.o.o., Kranj | Radika prevozi d.o.o., Ljubljana | Maktrans d.o.o., Ljubljana | Novateks d.o.o., Ljubljana | Kara d.o.o., Tržič | Miladin Mladenov s.p., Preddvor | Okrepčevalnica Pri Matevžu, Kranj | Goldy s.p., Kranj | SA-MI s.p., Kranj | Foto Daniel Atanasov, Kranj

ПОКРОВИТЕЛСКИ ОРГАНИЗАЦИИ: Javni sklad za kulturne dejavnosti Republike Slovenije | Mestna občina Kranj | Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije | Savatech d.o.o., Kranj | Амбасада на Република Македонија во Република Словенија | Министерство за надворешни работи на Република Македонија

Projekt "Informacijski center - Naše sonce" je sofinanciral Javni sklad za kulturne dejavnosti Republike Slovenije